

LAUSUNTO EU:N TIETOSUOJA-ASETUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANORYHMÄN MIETINNÖSTÄ

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanotyöryhmän (TATTI) mietintö julkaistiin 21.6.2017. Mietinnössä esitetään, että EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisista seuraamuksista, kuten sakoista ja käsittelykielloista, päättää perustettava seuraamuslautakunta, joka toimii uuden tietosuojaviranomaisen alaisuudessa.

Yhtiömme näkemyksen mukaan seuraamuslautakunnan rooli sanktioluonteisten seuraamusten määrääjänä on kestävä. Määrältään erittäin merkittäviä sanktioluonteisia seuraamuksia voi länsimaaisessa demokratiassa määrätä vain tuomioistuin ja näin ollen asetuksen mukaiset seuraamukset tulisi saattaa tietosuojaviranomaisen esityksestä joko yleisen tuomioistuimen tai esimerkiksi Markkinaoikeuden ratkaistavaksi.

Vallan kolmijako-opin mukaan lainsäädäntövallan, tuomiovallan ja toimeenpanovallan tulee olla erotettuja toisistaan. Toimeenpanovaltaa käyttävälle viranomaiselle ei voida antaa tuomiovallan piiriin kuuluvia oikeuksia. Toimeenpanovallasta ja lainsäädäntövallasta riippumattomat tuomioistuimet, joissa tuomarin vastuulla toimivat tuomarit ratkaisevat asioita esitettyjen todisteiden ja argumenttien pohjalta, ovat ainoa osapuolten oikeusturvan Suomen perustuslain edellyttämällä tavalla turvaava vaihtoehto tietosuoja-asetuksen mukaisten seuraamusten määräämiselle.

Asetuksen mukaiset seuraamukset ovat sanktioluonteisia. Sakon nimeäminen hallinnolliseksi sakoksi ei muuta sen luonnetta yksittäistapauksessa määrättävänä rangaistuksena. Suomen Perustuslain 3 §:n 3 momentin ja 21 §:n 1 momentin mukaan hallintovirkamiehelle ei voida antaa oikeutta lainkäyttöön yksittäistapauksessa. Vallan kolmijako-opin ja Suomen Perustuslain perusteella esimerkiksi kilpailuoikeudessa, ympäristöoikeudessa ja työsuojelusäännöksissä tutkivalla viranomaisella ei ole oikeutta langettaa sanktioita vaan päätökset seuraamuksista tekee asian tutkittuaan tuomioistuin. Yhteisösakot käsitellään poliisitutkinnan jälkeen syyttäjän tekemän syyteharkinnan jälkeen tuomioistuimessa.

Asetuksen säännökset ovat monelta osin tulkinnanvaraisia ja käytännön tilanteet moninaisia. Asian saattaminen tuomioistuimen ratkaistavaksi vasta valitusasteessa ei ole oikeusturvan kannalta hyväksyttävää. Lisäksi yleisillä tuomioistuimilla tai Markkinaoikeudella on huomattavasti hallinto-oikeuksia paremmat valmiudet käsitellä helposti laajan näytön vastaanottamista edellyttäviä asioita.

Yhtiömme mielestä mietinnössä esiteltyä, tehtyä esitystä tulee muuttaa siten, että tietosuoja-asetuksen mukaiset seuraamukset määrää ensimmäisenä asteena tuomioistuin.

Edelleen toteamme, että edellä mainitun lisäksi esityksessä tulisi huomioida ristiriitaisuudet lain yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004) ja tietosuoja-asetuksen välillä. Työelämän tietosuojalain 2:3 § mukaan työntaja saa käsitellä työntekijän tietoja vain, jos ne ovat välittömästi tarpeellisia työsuhteen kannalta ja lain 2:3.2 § mukaan tarpeellisuusvaatimuksesta ei voida poiketa työntekijän suostumuksella. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaan henkilötietojen käsittely on lainmukaista, jos rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojensa käsittelyyn yhtä tai useampaa erityistä tarkoitusta varten. Työelämän tietosuojalaki on näin ollen ja tältä osin ristiriidassa tietosuoja-asetuksen kanssa. TATTI työryhmä ei esitä muutoksia edellä mainitun ristiriidan poistamiseksi. Yhtiömme näkemys on, että laki yksityisyyden suojasta työelämässä tulisi muuttaa vastaamaan tietosuoja-asetusta.

Helsingissä 8. päivänä syyskuuta 2017

Patria Oyj

Hanna Kyrki
Lakiasiainjohtaja